

1. ΘΕΜΑ

Απρόσωπα ρήματα: ειδικές περιπτώσεις

2. ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑΤΑ

μου αρέσει – μου ταιριάζει – μου πάει το πράσινο

μου αρέσει – μου ταιριάζει – μου πάει να φορώ πράσινο

3. ΕΠΠΕΔΟ-ΒΑΘΜΟΣ ΔΥΣΚΟΛΙΑΣ

A ΚΕΓ, 1 ΕΚΠΑ

4. ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΗ ΓΝΩΣΗ

Ρήματα στον ενεστώτα της υποτακτικής (ατελή / μη συνοπτική υποτακτική) – ουσιαστικά στην ονομαστική

5. ΠΘΑΝΑ ΛΑΘΗ

(α) χρήση αιτιατικής αντί ονομαστικής: **μου αρέσει τον Γιάννη*

(β) χρήση αιτιατικής αντί γενικής του κλιτικού: *%με αρέσει* (σε κάποια ιδιώματα)

(γ) αλλαγή θεματικών ρόλων: *%τον άρεσα* (σε κάποια βόρεια ιδιώματα) = «μου άρεσε αυτός»

6. ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ

6.1. Τα ρήματα αυτού του τύπου παρουσιάζουν τις εξής ιδιαιτερότητες: το υποκείμενό τους μοιάζει σημασιολογικά περισσότερο με αντικείμενο, ενώ το σημασιολογικό υποκείμενο εμφανίζεται ως αδύνατος τύπος της προσωπικής αντωνυμίας σε γενική.

Το υποκείμενο συμφωνεί με το ρήμα ως προς τον αριθμό:

Μου αρέσει το σχολείο

Μου αρέσουν τα μαθήματα

Δεν είναι δυνατό να εμφανιστεί τίποτε ανάμεσα στην αντωνυμία και το ρήμα:

**Μου το αρέσει*

**Μου το πράσινο αρέσει*

**Μου αυτό αρέσει*

Είναι δυνατό να εμφανίζεται ολόκληρη ονομαστική φράση (ή και ισχυρός τύπος της αντωνυμίας), επίσης σε γενική, που να έχει την ίδια αναφορά με τον αδύνατο τύπο της προσωπικής αντωνυμίας. Ακόμα και σε αυτή την περίπτωση, ο αδύνατος τύπος πρέπει να εμφανίζεται στην ίδια θέση:

Του Γιάννη του αρέσει η αριθμητική

Εμένα μου αρέσει η γεωγραφία

ή

Του αρέσει η αριθμητική του Γιάννη

Μου αρέσει η γεωγραφία εμένα.

Σημ.: προσοχή στις εναλλαγές του επιτονισμού στην κάθε περίπτωση

Αξίζει επίσης να σημειωθεί ότι η φυσικότερη θέση του υποκειμένου είναι μετά το ρήμα. Κανονικά είναι δυνατό να εμφανίζεται πριν από το ρήμα μόνο σε ειδικές περιπτώσεις (όπως

λ.χ. για λόγους αντιδιαστολής – με εμφατικό τόνο – ή σε περιπτώσεις θεματοποίησης – με παύση):

Ο ΓΙΑΝΝΗΣ μου αρέσει (= και όχι ο Κώστας)

Ο Γιάννης, μου αρέσει (= όσο για το Γιάννη, μια που μιλάμε για το Γιάννη, αν μας ενδιαφέρει ο Γιάννης...).

6.2. Στην περίπτωση που ακολουθεί πρόταση με το να το ρήμα της είναι δυνατό να εμφανίζεται στην υποτακτική (συνοπτική ή, συνηθέστερα, μη συνοπτική):

Μου αρέσει να διαβάζω

Μου πάει να φοράω σκούρα

Στην περίπτωση των *μου πάει/μου ταιριάζει* είναι υποχρεωτική η συμφωνία / ταυτοπροσωπία της αντωνυμίας με το ρήμα της συμπληρωματικής πρότασης – ενώ με το *μου αρέσει* είναι δυνατή η ετεροπροσωπία:

Μου αρέσει να διαβάζεις

Του αρέσει να χορεύω

Στην περίπτωση του *μου αρέσει*, στο πρώτο και δεύτερο (και σπανιότερα στο τρίτο) πρόσωπο του ενικού, συνηθίζεται η απαλοιφή του φωνήεντος της αντωνυμίας (βλ. σχετικό δελτίο):

Μ' αρέσει / Σ' αρέσει...

7. ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ

Το φαινόμενο προσφέρεται για πολύ πρώιμα μαθήματα, καθώς δίνει τη δυνατότητα εξάσκησης στη χρήση της ονομαστικής ενικού των ουσιαστικών και (στην περίπτωση της δευτερεύουσας πρότασης) της χρήσης του λημματικού τύπου του ρήματος με το να. Σε πολλά εγχειρίδια τα ρήματα αυτά συνεξετάζονται με δομές του τύπου *μπορώ να / ξέρω να* που επίσης κανονικά δέχονται μη συνοπτική υποτακτική.

(i) Μια πρώτη παρουσίαση μπορεί να περιέχει φτιαχτές φράσεις και προτάσεις με το σύνολο των μαθητών:

Του Γιάννη του αρέσει η σοκολάτα

Της Μαρίας της αρέσει η σοκολάτα

Εμένα μου αρέσει η σοκολάτα.

(ii) Παρουσίαση κειμένων με εστίαση στα σχετικά στοιχεία:

Της μαμάς μου της αρέσει πολύ το πράσινο, αλλά δεν της πάει γιατί είναι ξανθιά...

(iii) Συμπλήρωση κενών ή μετατροπές:

Ο Γιάννης τρώει κάθε μέρα μία σοκολάτα – Του αρέσουν οι σοκολάτες

Η Μαρία βλέπει κάθε μέρα τηλεόραση – Της αρέσει η τηλεόραση.

(iv) Επικοινωνιακά περιβάλλοντα για εξάσκηση:

Συζητήσεις για τον ελεύθερο χρόνο, για προτιμήσεις (στο ντύσιμο, στα παιχνίδια, στα μαθήματα, στο φαγητό κτλ.): *εμένα μου αρέσουν οι πατάτες, ενώ της Μαρίας της αρέσουν τα μακαρόνια... εμένα μου αρέσει το μπάσκετ, ενώ του Γιάννη του αρέσει το ποδόσφαιρο.*

8. ΣΥΝΔΕΣΗ ΜΕ ΣΥΝΑΦΗ ΘΕΜΑΤΑ

ΓΓ28: Ρήματα που συντάσσονται με μη συνοπτική υποτακτική μόνο

9. ΠΑΡΑΠΟΜΠΕΣ ΣΕ ΥΛΙΚΟ ΤΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ

Γλωσσικές Ασκήσεις: 663.